

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 14.9.2026.
COM(2026) 467 final

**IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOM
GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

o ocjeni napretka, postignuća i učinka misija EU-a na sredini provedbenog razdoblja

{SWD(2026) 275 final}

1. UVOD

Pet misija EU-a pokrenuto je 2021. kao nova inicijativa u okviru programa Obzor Europa za razdoblje 2021. – 2027. ⁽¹⁾. Posvećene su gorućim društvenim problemima (klimatske promjene, zdravlje tla i voda te rak), pri čemu nadilaze tradicionalne instrumente i daju novu ulogu istraživanju i inovacijama. Misije EU-a usmjerene su na sustavnu transformaciju koja podrazumijeva uključivost, zajedničko osmišljavanje, proširenje opsega, provedbu i uključenost društva, a vode se političkim prioritetima EU-a pri stvaranju rješenja za velike izazove.

Proračun misija za razdoblje 2021. – 2027. iznosi 4,837 milijardi EUR, a sredstva za razdoblje 2024. – 2027. čine 11 % ukupnog iznosa dodijeljenog drugom stupu programa Obzor Europa. Od pokretanja misija EU-a 2021. do 2025. Unija je iz programa Obzor Europa za pozive u okviru misija izdvojila 3,337 milijardi EUR. Pojedinačni projekti istraživanja i inovacija i dalje su u središtu misija ⁽²⁾, ali su integrirani u sustavni pristup koji se temelji na posebnim pozivima na podnošenje prijedloga kako bi se postigli ciljevi svake misije. Tako misije mogu ostvariti društveni učinak i potaknuti dugoročnu transformaciju u skladu sa svojim ciljevima.

U nacrtu Uredbe o uspostavi programa Obzor Europa za razdoblje 2028. – 2034. ⁽³⁾ Europska komisija predložila je da se financijska sredstva za misije EU-a dodjeljuju na temelju programa rada koji obuhvaćaju razdoblje do proračunske godine 2030., u skladu s njihovom pravnom osnovom i uzimajući u obzir njihovu dodanu vrijednost u sljedećem višegodišnjem financijskom okviru.

Pet misija EU-a **do 2030.** nastoji ostvariti sljedeće ciljeve:

- Prilagodba klimatskim promjenama: pomoći najmanje 150 europskih regija, lokalnih vlasti i zajednica da postanu otporne na klimatske promjene.
- Rak: prevencijom, ranim otkrivanjem, liječenjem i skrbi poboljšati živote više od 3 milijuna oboljelih od raka i članova njihovih obitelji.
- Oceani i vode: zaštititi i obnoviti vodne ekosustave, smanjiti onečišćenje te potaknuti prelazak na ugljično neutralno i kružno plavo gospodarstvo kako bi se obnovilo zdravlje naših oceana i voda.
- Gradovi: poduprijeti najmanje 100 gradova u postizanju klimatske neutralnosti i omogućiti ponavljanje tog uspjeha u cijeloj Europi.
- Tlo: uspostaviti 100 živih laboratorija za vodeća istraživanja prelaska na zdrava tla.

Očekuje se da će misije ostvariti svoje ciljeve i omogućiti stvarne promjene tako što će poboljšati koordinaciju između područja politika i razina upravljanja, poticati sudjelovanje

⁽¹⁾ COM(2021) 609 final.

⁽²⁾ Na dan 28. studenog 2025. portfelj misija EU-a obuhvaćao je 306 projekata financiranih iz programa Obzor Europa.

⁽³⁾ COM(2025) 543 final.

građana i dionika, privući ulaganja izvan programa Obzor Europa i ostvariti rezultate istraživanja i inovacija koji se mogu dijeliti, širiti i primjenjivati u praksi.

2. PROCJENA MISIJA EU-A 2026.

U ovom izvješću i priloženom radnom dokumentu službi Komisije iznose se glavne spoznaje iz procjene misija EU-a provedene 2025. i 2026. ⁽⁴⁾. Procjenjuje se napredak pet misija EU-a u ostvarivanju ciljeva te se razmatra kako pristup usmjeren na misije u oblikovanju politika doprinosi njihovoj mogućnosti da ostvare promjene. Ta se procjena nadovezuje na obvezu Europske komisije utvrđenu u Komunikaciji iz 2023. „Dvije godine misija EU-a: procjena napretka i daljnji koraci” ⁽⁵⁾, u skladu s kojom treba „izraditi dodatno izvješće o procjeni provedbe misija EU-a”.

3. NAPREDAK, POSTIGNUĆA I UČINAK MISIJA EU-A

3.1. Napredak misija EU-a u ostvarivanju ciljeva i posebno vrijedna postignuća

Sve misije EU-a znatno su napredovale prema ostvarenju ciljeva. **Misija za prilagodbu klimatskim promjenama** već je premašila svoj cilj. Naime, poduprla je 292 regionalna i lokalna tijela u nastojanjima za prilagodbu klimatskim promjenama, što je znatno iznad cilja od 150. Zahvaljujući prilagođenoj tehničkoj i financijskoj pomoći ta tijela mogu bolje razumjeti klimatske rizike, planirati mjere prilagodbe, mobilizirati ulaganja i ojačati kapacitete za povećanje otpornosti na klimatske promjene. Na temelju aktivnosti podržanih u razdoblju od 2021. do 2024. procjenjuje se da će **misija za borbu protiv raka** do 2030. poboljšati živote 2,3 milijuna od ukupno 3 milijuna osoba, koliko je postavljeno kao cilj. Očekuje se da će **misija za tlo** premašiti cilj od 100 živih laboratorija koji obuhvaćaju sve glavne zone tla i klime, procese degradacije i korištenje zemljišta u EU-u. Naime, već je uspostavljeno 45 živih laboratorija koji obuhvaćaju više od 500 stvarnih lokacija (npr. poljoprivredna gospodarstva) u Europi, a u tijeku je odabir još 60 – 70 laboratorija. **Misija za oceane i vode** doprinijela je ostvarivanju ciljeva EU-a koji se odnose na bioraznolikost, nultu stopu onečišćenja i klimatski neutralno plavo gospodarstvo do 2030. U okviru nje razvijeno je 121 rješenje, koje je ispitano na 349 demonstracijskih lokacija u stvarnim uvjetima, dok je u primjenu tih rješenja na drugim područjima uključeno 86 regija, a dionici su pokrenuli više od 1000 aktivnosti u okviru Povelje misije. **Misija za gradove** ostvaruje dobre rezultate. Naime, 107 gradova osmislilo je klimatske ugovore za gradove, koji obuhvaćaju političke obveze, akcijske planove za klimatsku neutralnost i planove ulaganja, a u svima njima zajedno predviđeno je smanjenje emisija za 199,68 MtCO₂e ⁽⁶⁾, što je otprilike jednako ukupnim godišnjim emisijama Austrije, Rumunjske i Slovačke. To

⁽⁴⁾ Većina podataka na kojima se temelji procjena prikupljena je 2025. Točni krajnji datumi za pojedine izvore podataka navedeni su u radnom dokumentu službi Komisije priloženom ovom izvješću.

⁽⁵⁾ COM(2023) 457 final.

⁽⁶⁾ Todeschi, V., Ulpiani, G., Veters, N., Galioto, C., Banja, M. i dr., *Climate-neutral and Smart Cities Mission: 2025 assessment – Monitoring the overall progress and impact of the Cities Mission*, Europska komisija, Ispra, 2026., JRC146414.

je primjer dosad nezabilježene predanosti i mobilizacije oko okvira za klimatsku neutralnost, a pristup Misije proteže se izvan izvorne skupine zahvaljujući nacionalnim platformama i aktivnostima replikacije od grada do grada.

Misije EU-a namjerno su pokrenute s vrlo ambicioznim ciljevima, primjerenima razmjerima i hitnosti problema kojima se bave. Svi su ti ciljevi odvažni i dalekosežni, ali znatno se razlikuju u opsegu i mjerljivosti, pa stoga kvantitativni napredak prema ciljnim vrijednostima ne daje potpunu sliku uspješnosti misija EU-a. Neovisno o glavnim ciljevima za 2030. sve su se misije EU-a pokazale vrlo djelotvornima u postizanju konkretnog odgovora na društvene probleme. To potvrđuju sljedeća posebno vrijedna postignuća:

- **Misija za prilagodbu klimatskim promjenama** mobilizirala je jednu od **najvećih koalicija za otpornost na klimatske promjene dosad okupljenih na razini EU-a te izravno surađuje s više od 600 regija i lokalnih tijela**. Među njima su 333 tijela koja su se politički obvezala na sudjelovanje u misiji, 292 tijela koja primaju tehničku pomoć i 297 tijela koja sudjeluju u demonstracijskim projektima. Osim te široke mobilizacije misija pomaže regionalnim i lokalnim tijelima da prilagodbu integriraju u upravljačke strukture, razviju procjene klimatskih rizika i strategije prilagodbe, poboljšaju koordinaciju na svim razinama vlasti i testiraju inovativna rješenja za otpornost prilagođena lokalnim okolnostima. **Misija trenutačno podupire 185 regija i lokalnih tijela koja demonstriraju gotovo 1000 inovativnih rješenja za prilagodbu u stvarnim uvjetima** ⁽⁷⁾, a još 112 područja priprema se za buduće reproduciranje i širenje tih rješenja. Šira javnost, istraživači i lokalni dionici zajednički osmišljavaju rješenja u okviru tih aktivnosti, što pomaže da se ciljevi prilagodbe pretoče u konkretne mjere na terenu.
- U okviru **misije za borbu protiv raka** sve države članice i tri zemlje pridružene programu Obzor Europa pridružile su se inicijativi za koordinaciju uspostave **Mreže nacionalnih centara misije za borbu protiv raka**. To upućuje na dosad nezabilježenu političku predanost preobrazbi prevencije raka i skrbi za oboljele od raka. Očekuje se da će do kraja 2026. biti uspostavljeno **19 centara** ⁽⁸⁾, a gotovo polovina ih je već u funkciji. Ti centri slijede pristup misije za borbu protiv raka na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, pri čemu uklanjaju prepreke i okupljaju istraživače, liječnike, oblikovatelje politika, organizacije pacijenata, financijere i predstavnike industrije kako bi se ubrzale inovacije i poboljšao pravedan pristup prevenciji i skrbi u cijeloj Europi.
- **Misija za oceane i vode** razvila je rastući portfelj od 121 rješenja za obnovu oceana i voda ispitanih na 349 demonstracijskih lokacija i iskorištenih u 86 regija u Europi i izvan nje. Javni i privatni akteri iz cijelog svijeta preuzeli su više od 1000 obveza

⁽⁷⁾ Provodi se 41 demonstracijski projekt, a svaki u prosjeku demonstrira 22 rješenja za prilagodbu klimatskim promjenama.

⁽⁸⁾ Centri već funkcioniraju u Poljskoj, Njemačkoj, Francuskoj, Grčkoj, Malti, Nizozemskoj, Bugarskoj i Švedskoj. Uskoro će početi s radom u Luksemburgu, Norveškoj, Portugalu, Irskoj, Belgiji, Mađarskoj, Italiji, Španjolskoj, Izraelu, Hrvatskoj i Finskoj.

u okviru Povelje misije ⁽⁹⁾). Dovořeno je i projektiranje osnovne infrastrukture **Europskog digitalnog blizanca oceana**, koja je sada dostupna svima. Očekuje se da će digitalni blizanc oceana do 2030. biti potpuno operativan kao javna usluga koja će kontinuirano pružati ažurirane informacije o ponašanju morskih vrsta, obrascima kretanja mora, biogeokemijskim procesima, gospodarskim aktivnostima itd.

- U okviru **misije za gradove 107 gradova obvezalo se smanjiti svoje trenutne emisije stakleničkih plinova za 76 %** ⁽¹⁰⁾, što odgovara približno 6,6 % emisija EU-27 u 2024. U okviru klimatskih ugovora za gradove misija je uvela novi okvir za urbano upravljanje u području klime i planiranje ulaganja, koji je u Agendi EU-a za gradove prepoznat kao jedan od referentnih modela za integrirane urbane strategije i portfelje ulaganja. Stvorila je i nova znanja, metodologije i alate koji gradovima pomažu da se suoče sa složenim izazovima klimatske neutralnosti. Usporedno s tim Glavni centar klimatski neutralnih gradova poboljšava pristup financiranju tako što pruža savjetodavnu potporu i potporu ulaganjima za portfelj projekata u vrijednosti od 3,24 milijarde EUR. To uključuje potporu za 9 gradskih investicijskih fondova, okvir za obveznice za održivost koji se može primijeniti i u drugim područjima te više od 47 angažmana ulagatelja. Europska investicijska banka dodatno podupire najmanje 10 milijardi EUR ulaganja u gradove uključene u misiju, pri čemu pruža savjetodavne usluge za pripremu projekata i namjensko kreditiranje za projekte dekarbonizacije gradova i otpornosti na klimatske promjene. Naposljetku, namjenske platforme i programi omogućuju da se pristup misije sve više primjenjuje na nacionalnoj razini te da se njezine koristi prošire na više gradova.
- **Misija za tlo** uvelike je skrenula političku pozornost na zdravlje tla jer su prvi put predstavljeni dokazi da je 62 % tla u nezdravom stanju ⁽¹¹⁾. Osim toga, **omogućila je razvoj metodologija za mjerenje zdravlja tla i uspostavila sustav praćenja napretka s 19 pokazatelja na kontinentalnoj razini**, čime se podupire provedba Direktive o praćenju i otpornosti tla ⁽¹²⁾ i zajedničke poljoprivredne politike (ZPP).

U tablici u Prilogu sažeto je prikazan napredak misija EU-a u ostvarenju ciljeva i potpuniji pregled njihovih posebno vrijednih postignuća.

⁽⁹⁾ [Misija za oceane i vode – Pomorski forum](#).

⁽¹⁰⁾ Todeschi, V., Ulpiani, G., Veters, N., Galioto, C., Banja, M. i dr., *Climate-neutral and Smart Cities Mission: 2025 assessment – Monitoring the overall progress and impact of the Cities Mission*, Europska komisija, Ispra, 2026., JRC146414.

⁽¹¹⁾ [Misija za tlo – Provedbeni plan](#).

⁽¹²⁾ Direktiva (EU) 2025/2360.

3.2. Napredak ostvaren nakon Komunikacije i procjene iz 2023.

U Komunikaciji iz 2023. naslovljenoj „Dvije godine misija EU-a: procjena napretka i daljnji koraci” utvrđeno je da su misije EU-a u manje od dvije godine od početka provedbe dokazale svoj potencijal, pojedinačno i zajedno. Međutim, trebale su poboljšati upravljanje, povećati informiranost i angažman građana i dionika te povećati opseg i kvalitetu zajedničkih ulaganja izvan okvira programa Obzor Europa, uključujući ulaganja privatnog sektora.

Nakon procjene iz 2023. Europska komisija provela je niz korektivnih mjera u područjima u kojima su u Komunikaciji utvrđene potrebe za poboljšanjem. Među njima su odluka o redovitim sastancima voditelja misija radi boljeg horizontalnog usmjeravanja, jačanje sustava praćenja i evaluacije misija EU-a, uvođenje četiriju nagrada povezanih s misijama ⁽¹³⁾ te daljnji razvoj struktura za potporu misijama na nacionalnoj razini ⁽¹⁴⁾. Zahvaljujući tomu danas imamo funkcionalan sustav upravljanja, posebno na razini EU-a, i znatan angažman zajednica dionika, uključujući one koje tradicionalno nisu uključene u istraživanje i inovacije.

Iako povećanje razina zajedničkih ulaganja i dalje zahtijeva pozornost, to je očekivana posljedica činjenice da su misije EU-a sve donedavno uspostavljale strukture potpore koje su im bile potrebne. Kako budu sve više prelazile s eksperimentiranja i koordinacije u pripremnoj fazi na fazu uvođenja, širenja i repliciranja rješenja, očekuje se da će moći lakše privući dodatna financijska sredstva izvan programa Obzor Europa.

4. VRIJEDNOST MODELA MISIJA EU-A

Misije EU-a fleksibilan su i učinkovit model za postizanje napretka u rješavanju društvenih problema.

Stvaraju ekosustave koji služe kao polazište za brže testiranje, prilagodbu i uvođenje rješenja te u konačnici potiču sustavne promjene. Ti ekosustavi smanjuju percipirane rizike za pojedinačne aktere i jačaju osjećaj odgovornosti, čime se olakšava isprobavanje novih pristupa i ulaganje u promjene.

4.1. Dinamična okruženja u kojima se znanje zajednički stvara, a ne samo prenosi

Misije stvaraju nova znanja i konkretna rješenja za potporu postizanju ciljeva. To obuhvaća akademske rezultate, uključujući 156 stručno recenziranih publikacija objavljenih u

⁽¹³⁾ Vidjeti međusektorske aktivnosti u okviru programa rada za misije Obzora Europa za razdoblje 2026. – 2027.

⁽¹⁴⁾ Vidjeti npr. HORIZON-MISS-2024-CLIMA-01-02, HORIZON-MISS-2024-CIT-02-01 u okviru programa rada za misije Obzora Europa za razdoblje 2023. – 2025., HORIZON-MISS-2025-02-CANCER-06, HORIZON-MISS-2025-03-OCEAN-07, HORIZON-MISS-2025-05-SOIL-08, „Posebni sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava za okvirni sporazum o partnerstvu za jačanje rada platforme za misiju za klimatski neutralne i pametne gradove” u okviru programa rada za misije Obzora Europa za 2025. i HORIZON-MISS-2026-01-CLIMA-01 u okviru programa rada za misije Obzora Europa za razdoblje 2026. – 2027.

razdoblju od 2021. do 2025. ⁽¹⁵⁾, ali i brojne konkretne rezultate, kao što su sustavi praćenja, dijagnostički alati, infrastrukture za obnovu, okviri upravljanja i modeli financiranja koji olakšavaju ulaganja i primjenu rješenja.

Ti su rezultati plod drukčijeg pristupa istraživanju i inovacijama. Misije potiču transdisciplinarnu suradnju jer okupljaju znanstveno znanje, primijenjeno stručno znanje i perspektive korisnika, pri čemu mobiliziraju velike i raznolike zajednice dionika. Te zajednice uključuju javna tijela, aktere u području istraživanja i inovacija, industriju, stručnjake, civilno društvo i širu javnost, čime se proširuje raspon dostupnih kapaciteta i ubrzava prihvaćanje rješenja.

Mehanizmi zajedničkog stvaranja znanja u središtu su tog pristupa jer dionicima i široj javnosti omogućuju da zajednički razvijaju, testiraju i dorađuju rješenja te razmjenjuju podatke, alate i stručno znanje. Time se postižu rješenja koja su znanstveno utemeljena, relevantna, legitimna i usklađena sa stvarnim potrebama.

4.2. Pristup koji se temelji na lokaciji i nadilazi pojedinačne projekte

Misije EU-a nisu ograničene na pojedinačne projekte, već koordiniraju aktivnosti na razini portfelja. Drugim riječima, oko zajedničkog cilja okupljaju više aktivnosti, aktera i instrumenata te u skladu s tim ciljem usklađuju nastojanja u području istraživanja, inovacija, politika i ulaganja.

Taj je pristup čvrsto ukorijenjen na lokalnoj i regionalnoj razini jer polazi od toga da preobrazba počinje u zajednicama. Zahvaljujući lokaliziranim aktivnostima, kao što su živi laboratoriji, ogledni centri i pilot-projekti, misije omogućuju razvoj, testiranje i prilagodbu rješenja u stvarnim uvjetima. To omogućuje da se aktivnosti usmjere na stvarne potrebe, pomaže lokalnim akterima da preuzmu odgovornost za njih i olakšava njihovu primjenu na drugim mjestima.

Kako bi se taj rad podržao, uspostavljene su strukture višerazinskog upravljanja kako bi se poboljšala dosljednost u svim područjima politika i olakšalo usklađivanje ciljeva na razini EU-a s lokalnom provedbom. Drugim riječima, misije na dinamičan način objedinjuju politiku, inovacije i praksu, čime rješenja postaju relevantnija te se lakše prihvaćaju i primjenjuju.

4.3. Od pilot-okruženja do šire primjene rješenja

U okviru misija EU-a uveden je niz intervencijskih instrumenata koji su kombinacija financiranja, savjetodavne potpore i potpore u provedbi. To uključuje kaskadno financiranje, bespovratna sredstva za pilot-projekte i projekte povezivanja te dopunske izvore financiranja preko instrumenata Europske investicijske banke, programa InvestEU ili platforme BlueInvest.

⁽¹⁵⁾ Podaci su izdvojeni 28. studenog 2025., a odnose se na 306 projekata u okviru misija.

Ti instrumenti zajedno podupiru testiranje, uvođenje i prihvaćanje rješenja u više projekata, a rano savjetovanje o financiranju i nabavi jača sposobnost lokalnih i regionalnih aktera da prijeđu s inovacija na provedbu.

Misije EU-a djeluju u skladu s pravilima i ograničenjima programa Obzor Europa, koji se temelji na tradicionalnom projektnom pristupu istraživanjima i inovacijama i nije u potpunosti prikladan za cijeli opseg njihovih aktivnosti i ciljeva. Za primjenu tih rješenja u velikim razmjerima potreban je opsežniji paket instrumenata od onoga koji je dostupan u okvirnom programu. Posebno će biti potreban bolji pristup financiranju na različitim razinama kako bi se rješenja doista uvela, proširila i dugoročno prihvatila nakon faze projekta.

5. MISIJE EU-A U ŠIREM POLITIČKOM KONTEKSTU

Misije EU-a doprinose širim inicijativama politika EU-a i postaju sastavni dio njihove provedbe.

Predstojećim europskim integriranim okvirom za otpornost na klimatske promjene ⁽¹⁶⁾ nastoji se uspostaviti sveobuhvatan okvir politike za smanjenje klimatskih rizika i osjetljivosti u cijelom EU-u. Misija za prilagodbu klimatskim promjenama već izravno doprinosi tekućim raspravama koje prethode inicijativi, u okviru kojih dijeli uspješne primjere iz širokog spektra alata, rješenja i struktura relevantnih za donošenje odluka koje sama misija izravno podupire.

Misija za borbu protiv raka i Europski plan za borbu protiv raka ⁽¹⁷⁾ strateški su usklađeni te dijele širok i višedimenzionalan pristup poboljšanju ishoda povezanih s rakom u cijeloj Europi. Te se dvije inicijative međusobno jačaju zahvaljujući zajedničkim strukturama upravljanja, horizontalnim prioritetima i vodećim mjerama, koje bi mogle povećati njihov učinak do 2030. Misija potiče istraživanje i inovacije za Europski plan za borbu protiv raka, a njezini nacionalni centri misije za borbu protiv raka i aktivnosti uključivanja građana omogućuju nacionalnu i regionalnu primjenu rješenja.

Europski pakt o oceanima ⁽¹⁸⁾ i Europska strategija za otpornost vodoopskrbe ⁽¹⁹⁾ nadovezuju se na ciljeve misije za oceane i vode te proširuju njihov opseg na dodatne ciljeve povezane s međunarodnim djelovanjem, sigurnošću i otpornošću. U tom kontekstu misija za oceane i vode izravno doprinosi objema inicijativama, među ostalim predstojećom strategijom za istraživanje i inovacije u području oceana i voda te inicijativom OceanEye.

⁽¹⁶⁾ [Europska inicijativa za otpornost na klimatske promjene i upravljanje rizicima – integrirani okvir](#).

⁽¹⁷⁾ COM(2021) 44 final.

⁽¹⁸⁾ COM(2025) 281 final, Prilog: Ciljevi povezani s oceanima u zakonodavstvu i politikama EU-a.

⁽¹⁹⁾ COM(2025) 280 final, Prilog II.: Najvažniji prijelazni ciljevi za razdoblje 2027. – 2033.

Misija za gradove provjerena je i prilagodljiva platforma koja je u jedinstvenom položaju da posluži kao okosnica Agende EU-a za gradove⁽²⁰⁾. Sa 107 operativnih klimatskih ugovora za gradove usmjerenih na smanjenje gotovo 200 milijuna tona ekvivalenta CO₂ i konsolidiranim pregledom potreba za ulaganjima povezanih s prelaskom gradova na klimatsku neutralnost misija u okviru Agende EU-a za gradove nudi operativnu infrastrukturu za neposredan učinak i dugoročnu preobrazbu djelovanja EU-a u području klimatske politike.

Strategija za tlo⁽²¹⁾ izričito se oslanja na misiju za tlo kako bi se proširila baza znanja za ispitivanje, demonstraciju i uvođenje rješenja za zdravlje tla ili poboljšanje kapaciteta za modeliranje. Nadalje, u Direktivi o praćenju i otpornosti tla misija je potvrđena kao ključan provedbeni alat jer će doprinijeti budućem portalu EU-a za podatke o zdravlju tla te ukloniti nedostatke u podacima i omogućiti razmjenu stručnog znanja kako bi državama članicama pomogla u izgradnji kapaciteta, dok će njezini živi laboratoriji poduprijeti praćenje, obrazovanje i uključivanje građana. Osim toga, misija je u mnogim strateškim planovima u okviru ZPP-a za razdoblje 2023. – 2027. prepoznata kao relevantan alat koji će doprinijeti osmišljavanju i provedbi poglavlja o poljoprivredi u nacionalnim i regionalnim partnerskim planovima u okviru ZPP-a za razdoblje 2028. – 2034.

6. ZAKLJUČCI

Misije EU-a znatno su se razvile od procjene iz 2023. te danas imaju funkcionalan sustav upravljanja i znatan angažman dionika. Očekuje se da će, kako budu prelazile s eksperimentiranja na fazu uvođenja, širenja i repliciranja rješenja, njihova sposobnost privlačenja zajedničkih ulaganja izvan programa Obzor Europa rasti, među ostalim uz potporu predloženog Europskog fonda za konkurentnost te nacionalnih i regionalnih partnerskih planova.

Njihov opći pristup, koji se temelji na konceptu politike usmjerene na misije, pokazao se uspješnim i omogućio je njihova postignuća. Kao inovacija u okviru programa Obzor Europa za razdoblje 2021. – 2027., misije podupiru aktivnosti te potiču korjenite promjene koje se inače ne bi mogle ostvariti. Stvaraju ekosustave koji ubrzavaju testiranje, prilagodbu i prihvaćanje rješenja. Na njih se mogu osloniti i druge inicijative EU-a i nacionalne inicijative, što znači da oni mogu postati sastavni alat za šire djelovanje u relevantnim područjima politika.

Na polovini razdoblja provedbe misije EU-a dobro napreduju prema svojim ciljevima za 2030. Očekuje se da će i u drugoj polovini svojeg životnog ciklusa nastaviti razvijati svoje ekosustave utemeljene na međusektorskom upravljanju, angažmanu i zajedničkom stvaranju te tako ostvarivati učinak u odgovoru na društvene probleme.

⁽²⁰⁾ COM(2025) 739 final.

⁽²¹⁾ COM(2021) 699 final.

PRILOG

Tablica 1. Pregled napretka misija EU-a u ostvarivanju glavnih ciljeva za 2030. i posebno vrijednih postignuća.

Misija EU-a	Stanje u odnosu na cilj za 2030.	Posebno vrijedna postignuća
Prilagodba klimatskim promjenama <i>Poduprijeti najmanje 150 europskih regija, lokalnih tijela i zajednica kako bi postale otporne na klimatske promjene</i>	Povelju o prilagodbi potpisalo je 327 regija, lokalnih tijela i zajednica, a njih 292 primilo je prilagođenu tehničku pomoć.	- Zahvaljujući demonstratorima misija 185 regija i lokalnih tijela ispituje i provodi gotovo 1000 praktičnih rješenja za prilagodbu, dok se u više od 110 dodatnih područja priprema širenje uspješnih pristupa u cijeloj Europi. - Zahvaljujući prilagođenoj tehničkoj pomoći, uzajamnom učenju i aktivnostima misije regije i lokalna tijela ojačali su upravljanje prilagodbom, poboljšali planiranje klimatskih rizika i razvili lokalno prilagođene načine za postizanje otpornosti. - Pokretanjem 27 nacionalnih centara za prilagodbu postavljaju se temelji za snažniji pristup višerazinskom upravljanju radi otpornosti na klimatske promjene, čime se povezuju razina EU-a te nacionalna i regionalna razina i podupire širenje rješenja za prilagodbu u cijeloj Europi.
Borba protiv raka <i>Prevencijom, ranim otkrivanjem, liječenjem i skrbi poboljšati živote više od 3 milijuna oboljelih od raka i članova njihovih obitelji.</i>	Na temelju aktivnosti podržanih u razdoblju od 2021. do 2024. procjenjuje se da će misija za borbu protiv raka do 2030. poboljšati živote 2,3 milijuna od ukupno 3 milijuna osoba, koliko je postavljeno kao cilj. Cilj od 3 milijuna ostvarit će se zahvaljujući financiranju dodatnih projekata i dostupnosti preciznijih rezultata.	- U razdoblju od 2021. do 2026. misija za borbu protiv raka uspostavila je 19 nacionalnih centara misije za borbu protiv raka, koji uključuju nacionalna tijela, dionike i građane u međusektorske dijaloge o raku i ubrzavaju uvođenje ishoda projekata misije u zdravstvenim sustavima. - U razdoblju od 2021. do 2024. u okviru misije osigurana su financijska sredstva za 62 projekta u iznosu od 480 milijuna EUR, čiji su ishodi uključivali 23 višedržavna klinička ispitivanja, 40 novih alata za prevenciju, otkrivanje i liječenje te više od 850 suradnji u području istraživanja, zdravstvene skrbi i politike. Ako se u obzir uzme i 2025., ukupna ulaganja iznose 605 milijuna EUR, a usmjerena su na potporu za 75 projekata. - Misija ulaže u uspostavu dviju digitalnih platformi usklađenih s budućim europskim prostorom za zdravstvene podatke: (1) podatkovna platforma UNCAN.eu, koja istraživačima i imateljima podataka pruža potporu u unapređenju istraživanja i inovacija u području raka utemeljenih na podacima i (2) Europski digitalni centar za pacijente oboljele od raka, koji pacijentima, osobama koje su preboljele rak i

		njegovateljima pruža usluge i pouzdana informacije.
--	--	--

Oceani i vode <i>Zaštititi i obnoviti morske i slatkovodne ekosustave i bioraznolikost, spriječiti i ukloniti onečišćenje naših oceana, mora i voda, učiniti održivo plavo gospodarstvo ugljično neutralnim i kružnim.</i>	Misija je ostvarila napredak u svim ciljevima EU-a za 2030. koji se odnose na bioraznolikost, onečišćenje i klimatsku neutralnost plavog gospodarstva. Razvila je 121 inovativno rješenje testirano na 349 demonstracijskih lokacija u stvarnim uvjetima, uključila 86 regija u nastojanja da se rješenja repliciraju, a dionici su se u okviru Povelje misije obvezali na više od 1000 aktivnosti.	• Ogledni centri misije pomogli su da se učvrsti pristup na razini slivova i potaknuli suradnju na razini mora i rijeka, a na tom će se pristupu temeljiti i predstojeći Europski akt o oceanima. • U okviru misije dovršeno je projektiranje osnovne infrastrukture Europskog digitalnog blizanca oceana, za koji se očekuje da će biti potpuno operativan do 2030. Ta je infrastruktura sada dostupna svima. • Niz instrumenata za repliciranje i usluga financijskog savjetovanja počinju pretvarati taj temelj u veći val ulaganja u obnovu i projekata izvan početnog portfelja misije.
Gradovi <i>Postići da najmanje 100 gradova do 2030. postane klimatski neutralno i pobrinuti se da ujedno djeluju kao centri za eksperimentiranje i inovacije kao primjer drugima kako bi se svim europskim gradovima omogućilo da do 2050. postanu klimatski neutralni</i>	Službenu obvezu postizanja klimatske neutralnosti preuzelo je 107 gradova, koji zajedno očekuju da će do 2030. smanjiti emisije za oko 199,68 MtCO₂e (otprilike 6,6 % emisija EU-27 iz 2024.). Napredovala je i sposobnost gradova da djeluju kao centri za eksperimentiranje, čemu su doprinijeli inicijativa pilot-gradova, programi koji omogućuju transformaciju gradova (105 mobiliziranih gradova) i programi učenja uz povezivanje (181 mobilizirani grad), kao i nacionalne platforme koje proširuju pristup misije izvan izvorne skupine i već mobiliziraju desetine drugih gradova u cijeloj Europi. To je znatan doprinos klimatskim ciljevima EU-a, ali i znak da je za postizanje klimatske neutralnosti do 2030. potrebno još mnogo rada.	• U okviru klimatskih ugovora za gradove misija je uvela novi dinamični alat za urbano upravljanje u području klime i planiranje ulaganja, koji je u Agendi EU-a za gradove prepoznat kao jedan od referentnih modela za integrirane urbane strategije i portfelje ulaganja. • Pilot-projekti, povezivanje i platforma misije stvorili su europski ekosustav u kojem gradovi testiraju i repliciraju klimatski neutralna rješenja, zahvaljujući čemu gradovi uključeni u misiju postaju inovacijski centri koji drugim europskim gradovima omogućuju da slijede slične putove prema klimatskoj neutralnosti do 2050. • U okviru misije mobilizirani su i usklađeni tokovi financiranja povezani s ulaganjima gradova u borbu protiv klimatskih promjena, uključujući kreditnu omotnicu Europske investicijske banke za gradove s oznakom misije u iznosu od 2 milijarde EUR, novo nacionalno financiranje putem nacionalnih platformi i nova privatna ulaganja putem glavnog centra.
Tlo <i>100 živih laboratorija i oglednih centara za vodeća istraživanja prelaska na zdrava tla</i>	Uspostavljeno je 45, a u tijeku je odabir još 60 – 70 živih laboratorija. Budući da će svi živi laboratoriji početi s radom do 2028., očekuje se da će misija premašiti svoj cilj za 2030.	• Misija je prvi put iznijela dokaze da je 62 % tla u nezdavom stanju i tako skrenula političku pozornost na zdravlje tla. • Zahvaljujući misiji Europa je dobila strukturiran i trajan ekosustav za proizvodnju, prikupljanje, čuvanje i dijeljenje podataka, znanja, alata, tehnologija i praksi relevantnih za tla. • Živi laboratoriji misije ključna su inovacijska infrastruktura u kojoj već sudjeluje više od 500 poljoprivrednih gospodarstava, šuma i urbanih čestica iz 24 zemlje. Živi laboratoriji razvijaju i testiraju održive prakse upravljanja tлом prilagođene konkretnom kontekstu te podupiru njihovu primjenu.